

Ot.prp.nr.70 (1989-1990) Om lov om opphevelse av foreldede lover 4 Lover utvalget foreslo opphevet, men som ikke er tatt med i lovutkastet

Tittel	Ot.prp.nr.70 (1989-1990) Om lov om opphevelse av foreldede lover
Kildedok	
Dato	1990-05-18
Departement	Arbeidsdepartementet
Sidetall	
Korttittel	Ot.prp.nr.70 (1989-1990)
Merknad	

4 Lover utvalget foreslo opphevet, men som ikke er tatt med i lovutkastet

Følgende 11 lover som utvalget foreslo opphevet, er på bakgrunn av høringsuttalelsene eller departementets vurdering ikke tatt med i proposisjonens lovutkast:

1

Kong Christian Den Femtis Norske Lov 15 April 1687 Anden Bog 1 Cap. Om Religionen.

Utvalget uttalte om denne loven (utredningen s 47):

« Norske Lov 2-1 ble unntatt fra 85-opphevelsen, med den begrunnelse at denne bestemmelse danner grunnlaget for kirkens trosbekjennelse.

Utvalget foreslår nå likevel at denne bestemmelsen oppheves, men at ikrafttredelsen av opphevelsen skjer etter Kongens beslutning. Norske Lov 2-1 har fortsatt sin klare rolle i regelverket, men utvalget mener at den generelle opphevelse av kirkerettslig lovgivning fra før

1814 også bør omfatte denne bestemmelsen, jf lov 20 desember 1985 nr 102. Ved å oppheve bestemmelsen i denne omgang, før det egentlig foreligger noe klart lovalternativ, legges grunnen for at også denne bestemmelsen vil bli innarbeidet i den nye lovgivning om kirken, som er under utarbeidelse.

Den generelle opphevelsen av lovgivning forut for 1814 tilsier etter utvalgets mening at en har skjerpet oppmerksomhet mot lovgivning som er unntatt fra denne opphevelsen, slik at en aktivt benytter de anledninger som måtte by seg for å oppheve den eldste lovgivningen.»

Kirke- og kulturdepartementet uttaler om denne loven:

« Vi vil .. sterkt gå imot forslaget om å oppheve N.L. 2-1.

Grunnloven § 2 fastslår at «Den evangelisklutherske Religion forbliver Statens offentlige Religion.» N.L: 2-1 innholdsbestemmer nærmere hva som i Norge menes med evangelisk-luthersk lære. Den «evangelisk-lutherske Religion» har nemlig mange varianter. Som eksempel kan nevnes at man i Sverige har andre bekjennesskrifter enn i Norge. Forslaget om opphevelse av NL 2-1 reiser kompliserte spørsmål av konstitusjonell og kirkerettslig art, bl.a om rekkevidden av Stortingets alminnelige lovgivningskompetanse på det kirkelige området, spesielt mht endringer vedrørende bekjennesskriftene.»

Kirke- og kulturdepartementet viser til statsrettslig teori som behandler spørsmålet. Teorien om den rettslige status for NL 2-1 er ikke enhetlig, men flere av dem som har behandlet emnet inntar det standpunkt at Stortinget ved lov ikke kan endre kirkens bekjennelsesgrunnlag. Det er bl.a fremført at NL 2-1 ligger på grunnlovs trinnhøyde.

Departementet peker på at utvalgets forslag ikke innebærer at lovreguleringen av kirkens bekjennelsesgrunnlag skal endres eller opphøre, idet det har vært utvalgets forutsetning at opphevelse av NL 2-1 ikke skulle ikraftsettes før det var fastsatt en ny bestemmelse med tilsvarende innhold.

Selv om en skulle hevde at NL 2-1 ligger på grunnlovs nivå, et syn som departementet ikke uten videre slutter seg til, så er det ikke gitt at en formell endring må skje i grunnlovsendrings former. Det er bare en innholdsmessig

Side 11

endring, med hensyn til hva som konkret er bekjennelsesgrunnlaget, som i så fall kan ansees å berøres av de konstitusjonelle synspunkter. En redaksjonell endring, hvor NL 2-1 oppheves for samtidig å erstattes med en språklig og lovteknisk modernisert bestemmelse med det samme materielle innhold, må det etter vår oppfatning være full adgang til å gjøre ved ordinært lovvedtak.

Utvalgets forslag inneholder imidlertid ikke utkast til en ny bestemmelse til erstatning for NL 2-1, noe som vil være vanskelig så lenge denne er forutsatt å finne sin plass i den nye kirkelovgivning som ennå ikke har fått sin endelige utforming. Teoretisk sett åpnes det da en mulighet for at Kongen kan sette i kraft opphevelsen av NL 2-1, uten at Stortinget har fastsatt en ny tilsvarende bestemmelse. Det vil ta tid å få avklart de konstitusjonelle sidene av en slik fremgangsmåte. Hensett også til at NL 2-1 uansett ville blitt stående i noen tid frem til den var helt klar for avløsning, finner departementet det derfor å være mest hensiktsmessig at en i denne omgang unnlater å ta med bestemmelsen i opphevelsesloven slik som foreslått. Departementet anser istedet den beste løsningen å være at Kirke- og kulturdepartementet sørger for at NL 2-1 undergis en modernisering i forbindelse med den nye kirkelovgivningen.